ruta wälja oma nägemata käst, wõta rahus wastu Oma ju-
laste hinged," ja õunistas kõiki ja walmistas neid jurma wastu
ette. Mõned juriwad suitsu kätte, mõned põlesiwad ja mõned
jaiwad Tatarlaste mõõga läbi jurma, kes ukjed maha murdsi-
wad ja kirikuse tungisiwad, kõik ära hääwitates. Kallid tiwid,
kulla, hõbeda, wanad würstiriided, wanad raamatud käsikirja-
des, kõige wedasiwad Tatarlased enestega ühes.

Nüüd kui kõik oli ära häwitatud, siis läksiwad Tatarlased
Suurwürsti otsima. Jüri Wsewolodowitsch seisis oma sõjawäega
Siti-jõe kallastel, mis Maloga jõkke jooksev, mitte kaugel Wolga
jõest. Kui Suurwürst Jüri Wsewolodowitsch oma kodumaa ja
omaste õnnetusest kuulda sai, siis palus ta Jumalat, temale kan-
natust läkitada, nagu Hiobil, sell suurel walumehel, oli. Tema
nuttis walu- ja kurbduse pisaraid, aga julgust ei kaotanud ta mitte
ära ja walmistas oma sõjawäge isamaa waenlaste wastu sõtta.

Bati ei laskund ennast kaua oodata: tema sõawäe hulgad
piirasiwad würsti sõawäge ümber. Jüri Wsewolodowitsch istus
würstidega hobuste selga ja kihutas Tatarlastele wastu. Tap-
lus oli lange, Suurwürst langes lahingis, tema sõjawägi lõõdi
maha ja tema õepoeg Wassilko langes waenlaste kätte wangi.
„Ole metega, sõdi ühes," ütlesiwad temale Tatarlased. „Hirm-
sad werejoojad, minu kodumaa ja Kristuse waenlased, ualgi
ei wõi teie minu sõpradeks saada, iialgi ei jõua teie mind sun-
dida kristlaste wastu taplema!" kostis Wassilko. „O, sina
pime ja hirmus rist! Jumal elab, ja sina annad Temale kos-
tuse ilma süüta walatud were eest." Tatarlased lõiwad tema
maha ja heitsiwad tema surnukeha metsa, kust teda piskop Kirill
ühes Wsewolodi kehaga leidis. Mõlemad surnud wiidi Wladi-
mirisse, kuhu neid maha maeti. Nutmine oli suur, sest kõik armas-
tasiwad Wassilkot tema julguse, tarkuse ja tasaduse pärast. „Kes
teda teenis," kirjutab ajaloo kirjutaja: „kes tema leiba sõi, temaga
ühest astjast jõi, ei see wõinud enam teise würsti teener olla."

Aga Bati tungis oma sõawäega edasi, wõttis Tweri ja Tor-
shoki linna ja hakas Nowgorodi poole minema. Külad kadusiwad,
rahwas lõõdi maha. Weel 100 wersta, siis oleks Bati Nowgorodi
all olnud. Kewade tuli kätte, lumi hakas sulama; Nowgorod sei-

sis soode ja metsade keskel, kust mitte läbi ei saanud, ja Bati põ-
ras ümber, Nowgorodi rahwa suureks rõõmuks ja läks tagasi
Wolga-jõe ääre. Nõnda oli Nowgorod hirmsast õnnetusest peasnud.

Aga tee peal piiras Bati wäikese linnakese Kaselski,
Kaluuga kubermangus, ümber. Tugewus ei tule, nagu teada,
witte rahwa hulgast, waid ta tuleb meeleühisusest ja ühendu-
sest. — Ühenduses on ka ühekja meest tugewamad kui lahus
900. — Kaselski linna rahwas oliwad ühes nõuus oma würsti
eest seisma wiimseni hingetõmbamiseni, tõutasiwad oma elu
ennemine jätta püha kodumaa eest kui endid paganate alla
heita. Seitse nädalat paniwad Kaselski linna rahwas Batile
wastu, ja kui Bati linna ära wõttis, siis tungisiwad nad Tatarlaste
kallale nugadega ja mõtlesiwad nendega oma kodulinna kaits-
tes niikaua, kui wiimane mees oli langenud. Tatarlased oli-
wad pika ümberpiiramise läbi nõnda wihaseks läinud, et nad
kelleiegi armu ei andnud, ei naestele ega lastele ega wana-rau-
kadele. Würst kadus ära nõnda, et keegi ei teadnud, kuhu ta jäi;
tema oli alles noor ja kõne läks laialt, tema olla were sisse ära
uppunud. Sest ajast saadik ei nimetanud Tatarkased seda linna
enam Kaselskiks, waid hüüdsiwad teda „turjaks linnaks".

Kui Susdali ja Rääsani maad oliwad ära laastatud,
läksiwad Tatarlased ära teppidesse — ja andsiwad Wenemaale
natukeseks ajaks hinge tõmmata. Wenelased mõtlesiwad, et
nüüd wast ju õnnetusele ots tulnud. Lõunapool elawad würstid
tänasiwad Jumalat, et wiletsus neist mööda läinud. Aga nad
eksisiwad kibedaste. Teisel aastal tulusiwad Tatarlased uueste,
aga nüüd Lõuna-Wenemaale. Ka lõunapoolsed Wenemaa
würstid pidiwad Tatarlaste laastamist maitsta saama ja ära
elama, mis rasked wiletsuse päewad tülidest ja umbusaldusest
teine teise wastu wõiwad tulla.

Tatarlased wõisiwad Perejaslawli ja Tschernigowi linnad
ära ja hakasiwad Kiewi poole minema. Ammu juba oli Bati
kuulda saanud Kiewist, Wene linnade emast. Kiewi kuulsus
oli igale poole tunginud. Kui Tatarlased selle linna alla jõud-
siwad pahemalt poolt Dneperi jõge, paniwad nad imeks tema ilu-
dust ja toredust. Kiewil oli walge müür ümber, palju rohelist